

מתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי שלום משאן זצוק"ל בנו של הרבי הקדוש רבי מרדכי יוסף משה מסוליצא זצוק"ל נסתלק כ"ב טבת (תשי"ח)

רב חשוב היה גר ליד אנגליה, ולא עלינו אשתו חלתה במחלה הקשה, ונסע ביחד עם אשתו לאנגליה לצרכי רפואתה. כשהיה בגייטסעד, דיבר עם הראש ישיבה, וסיפר לו שאשתו צריכה לעבור טיפולים מסובכים לרפואתה. אמר לו הראש ישיבה, הנה כאן בסמיכות בלונדון נמצא רבי גדול, קוראים לו 'הרבי משאן', והוא גם גאון גדול, אני מציע לך להיכנס אליו ולבקש ממנו ברכה.

הרב ההוא לא ידע כלל מה זה חסידים ומה זה רבי, אך מה לא עושים להיושע בישועה. כשנכנס בקדש פנימה אצל רבינו אפילו לא כתב 'קוויטל', כי פשוט לא שמע מעולם על מנהג כזה. רבינו אמר לו שיכתוב 'קוויטל', וירשום בה שם אשתו ושם אמה. לאחר מכן בירכו רבינו שתוכה לרפואה שלימה, והוסיף: 'אני יתן לך סגולה, במשך שלשה חדשים הבאים, שבוע אחד תאכל אשתך רק דברים מתוקים, ושבעה אחד תאכל רק דברים חמוצים, וכך כל הזמן, שבוע מתוק ושבעה חמוץ'.

הרב חזר לראש ישיבת גייטסעד, וראו עליו שהוא מאוכזב לגמרי. הוא אמר לראש ישיבה, זה הרי דבר מוזר כל כך, שבוע מתוק ושבעה חמוץ, אני לא מבין מה זה יכול להיות, אך יגיע רפואתה מדבר משונה כזה. הסביר לו ראש הישיבה, כך נוהג אצל צדיקי החסידות, הם לא רוצים שייגידו ויפרסמו שהם עשו את המופת, ולכן הם מכניסים את הענין לדרך הטבע, כדי שיחשבו שהרפואה הגיעה על ידי הסגולה. מאחר שזכית למסור 'קוויטל' לרבי, אתה יכול להיות בטוח שישועתך קרובה לבוא, אך לשם כך עליך לציית לכל דברי הרבי בדקינות.

הרב קיבל את הדברים, ואכן במשך שלשה חדשים הבאים אכלה אשתו, שבוע מתוק ושבעה חמוץ, ובדרך פלא ומופת התרפאה לגמרי תוך זמן קצר, והמשיכה לחיות עוד הרבה שנים.

מסירות נפש בפועל של בחור צעיר למען שמירת אהנו

מיד רצו להדיע את החייט מהגעשה עמדי. החייט אמר להם להזמין תיכף ומיד את הרופא. בינתיים הפשיטו לי את בגדי שהיו מלאים בשלג, ותחת זה הלבישו אותי בגדים מחממים. כשהרופא הגיע, אמר שהגיע ממש ברגע האחרון לפני יציאת נשמה, אילו היה מאחר ברגע אחד, כבר לא היה מוצא אותי בחיים.

סיים הרבי הקדוש מלענטשא ואמר לתלמידיו: בזכות שמסרתי את נפשי למען קדושת אהנו, קיבלתי מתנה הזאת מן השמים, שלא אוכל להיכשל בשמיעת דיבורים אסורים. כאשר מתחילים לדבר אלי דיבורים אסורים, פשוט אחני מפסיקות לשמוע, עד שמפסיקים לדבר מזה.

הגמרא בדף היומי שלנו (זבחים קיח): **'בן פורת יוסף בן פורת עלי עין'** (בראשית מט, כב), **עין שלא רצתה לזון ולהינות מדבר שאינו שלו, תזכה ותאכל כמלא עיניה**. ומבאר הרבי הקדוש האבני נור מסוכטשוב זצוק"ל (נאות הדשא ח"א פ"א), הדנה הטעם שקדשים היוצאים חוץ לחומה נפסלים, כי חוץ לחומה נמצאים החיצונים המתדבקים בקדשים הללו.

אמנם כשהמשכן היה בשילה שהוא בחלקו של יוסף, היה מותר לאכול הקדשים 'בכל הרואה', אפילו חוץ לחומה. כי יוסף הצדיק היה בבית אחד עם אשת פוטיפר, ועם כל זה נשמר ולא רצה **לזון ולהינות מדבר שאינו שלו**, ולכן זכה שהחיצונים לא יוכלו להתדבק בו בשום מקום. ומשום כך כאשר היה המשכן בחלקו של יוסף, היה מותר לאכול קדשים 'בכל הרואה' - **תזכה ותאכל כמלא עיניה**.

בסיפור שלנו רואים שעל דרך זה הוא גם לגבי שמירת האהנים, כשאחד נוהר שלא לשמוע דיבורים אסורים שמדברים בחדר הפרטי שלו, זוכה שלא יוכלו הדיבורים אסורים להתדבק אליו, והוא פשוט מפסיק לשמוע כשמדברים אליו דיבורים אסורים. וכל זה נוגע לנו מאד עתה בימי השובבים, וכמאמרו של הרבי הקדוש האהבת ישראל מוויניץ זצוק"ל (פרשת ויתרו), **"התיקון של שובבים" הוא, לשמור השמיעה והראיה**.

"הדרן עלך מסכת זבחים"

ביום שישי י"ז מנחם אב שנת תרפ"ט, התקיים הפגרום הנורא בעיר חברון, הפורעים הישמעאלים ימח שמש, הרגו וטבחו כמה בחורים תלמידי ישיבת 'כנסת ישראל' חברון, ה' יקום דמם וינקום נקמת דם עבדיו השפוק.

בחדש אלול באותה שנה, התקיימה 'סיום מסכת זבחים' במחזור הראשון של מסגרת לימוד 'הדף היומי'. כשהרבי של כולנו ראש ישיבת חכמי לובלין ומחולל רעיון לימוד הדף היומי, הגאון רבי מאיר שפירא זצוק"ל, התכבד לסיים את המסכת ולומר את ה'הדרן', הרים את קולו בבכי עצום ואמר: **"הדרן עלך מסכת זבחים"**, כבר נזבחו הרבה נפשות ישראל רחמנא ליצלן, די לנו ב'זבחים', מספיק קרבנות כבר הקרבנו, כבר הגיע הזמן **להתחיל מסכת 'מנחות'**, ולהקריב את ה'מנחות' בבית המקדש.

השבוע אהנו זוכים לסיים מסכת זבחים ולהתחיל מסכת מנחות במסגרת לימוד הדף היומי, ויהי רצון שבזכות זה לא ישמע עוד שוד ושבר בכל גבולות ישראל, **'מנחות'** אותיות **'מנוחת'**, שנזכה ל**מנוחת** שלום ושלוה והשקט ובטח, ולהקריב את ה'**מנחות'** בבית המקדש שיבנה במהרה בימינו, אמן.

המתנה הנפלאה שקיבל הרבי הקדוש מן השמים

דבר פלא גדול למעלה מהטבע ראו תמיד אצל הרבי הקדוש רבי שלמה לייב מלענטשא זצוק"ל, ראש שולשלת ביאלא. כל פעם שהיו מדברים אליו דיבורים אסורים, 'נתחרש אזנר', פשוטו כמשמעו. וכשהפסיקו לדבר מזה, תיכף חזרו אזניו לשמוע כבתחילה. מאות פעמים ניסו את זה, וכך היה בכל פעם ופעם.

פעם היה עת רצון מיוחד, והרהיבו התלמידים עוז ושאלו אותו, ילמדנו רבינו, איך זכיתם למעלה הנשגבה הזאת. הרבי נעתר לבקשתם וסיפר להם:

כשהייתי בחור צעיר, נסעתי ללמוד תורה בישיבה מפורסמת. הנוהג היה אז, שכל בחור היה צריך לשכור חדר או על כל פנים מיטה, אצל אחד מאנשי העיר. אמי הצדקנית ע"ה נסעה ביחד עמי לישיבה, כדי לעזור לי בחיפוש אחר מיטה או חדר בעיר.

דפקנו על הדלת הראשון ושאלנו אולי יש מקום מיותר בבית ונוכל לשכור אותו, אולם התשובה היה שכל הבית כבר תפוס. כך היה גם בבית השני וגם בבית השלישי ובכל העיר. עד שהגענו לסוף העיר, שם היה גר חייט, שאלנו גם אותו אם יש לו חדר או מיטה לשכור, ושמחנו לשמוע סוף סוף שאכן יש לו מיטה עבורי, לא בתוך ביתו כי אם בחדר עבודתו. החייט הסביר שבדרך כלל אינו עובד בלילה, ולכן הוא מסכים בחפץ לב להשכיר את זה לשעות הלילה. אמי שמחה מאד, וחזרה לביתה, ואני נכנסתי לישיבה והצלחתי ברוך השם מאד בלימוד.

היה זה בלילה אחד, אחרי שבמשך כל היום כמעט לא טעמתי כלום מרוב הדחקות בה הייתי שרוי, כשהגיע הלילה חשתי 'אפיסת הכוחות' ממש. רצתי מהר עד סוף העיר לחדר החייט, כדי לנוח על משכבי.

כשהייתי עדיין רחוק קצת משם, ראיתי שהחדר מואר בנרות, זה סימן שהחייט עוד לא חזר לביתו. כשהתקרבתי יותר, שמעתי דרך החלון, קולות של אנשים ריקים המדברים עם החייט. ספיקות גדולות מילאו את לבי, מצד אחד לא רציתי ללכת לשם, פן ישמעו אחני דיבורים אסורים חלילה. אך מצד שני לא שייך להישאר בחוץ, כי שלג כבד ירד באותו הלילה, והייתי לבוש רק בבגד אחד דק מן הדק, הקור חדר לעצמותי, ובנוסף הייתי תשוש ועייף ורעב. הרגשתי שאם אני יישאר בחוץ, לא יוכל גופי לסבול את הקור, ופה תהיה קבורתי רחמנא ליצלן.

לאחר התבוננות מעמיקה הגעתי למסקנא, טוב מותי מחיי, אם אכשל בשמיעת דיבורים אסורים, למה לי חיים כאלה. ולכן נשארתי לעמוד בחוץ, כשפתיתי שלג נופלים עלי בלי הרף. ואכן לא עבר זמן רב עד שנפלתי לארץ בחלשות. ככל שהזמן עבר נעשה מצב בריאותי יותר ויותר גרוע, עד שכבר התחילו בי סימני גסיסה.

רעש גדול התעורר בשמים, איך יתכן, שבחור ירא שמים שאינו רוצה להיכשל בשמיעת דיבורים אסורים הולך למוות, וכי זו מצוה חו שכרה. בניסי נסים נשב פתאום רוח סערה חזקה ששבר את החלון של חדר העבודה של החייט, וכיוון שנשבר החלון, כבו הנרות ונסתיימה האסיפה. האנשים יצאו מן החדר, והשתוממו לראות שעל השלג הלבן יש 'גופה'. מיד התחילו להזיז את ידי, את רגלי, את ראשי, אך ללא הצלחה. כשהתבוננו בי הכירו שהו 'שלמה לייב' השוכר של החייט, והתחילו לצעוק: שלמה לייב, אמנם אין קול ואין עונה.

רעש
גדול
התעורר
בשמים

• בצילום של המשפיעים שליט"א •

נועם שיח עם המשפיע הנודע פה מפיק מרגליות ראש ישיבת פיטסבורג הגה"צ רבי יעקב לייפער שליט"א

- המשך מגליון הקודם -

הראש ישיבה שליט"א: הרבי הקדוש השפת אמת זצוק"ל אמר, למה ימי החנוכה חלים דווקא בפרשת מקץ, כי כתוב שם (בראשית מא, כ-כא), 'ותאכלנה הפרות הרקות והרעות את שבע הפרות הראשונות הבריאות, ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה ומראיהן רע כאשר בתחילה'.

אומר השפת אמת, הפרות הבריאות והטובות מרמז על הימים הגבוהים והמאירים של הימים טובים, ואילו הפרות הרעות והרקות מרמז על הימים הפשוטים והנמוכים. לפעמים אחרי יום טוב, הימים הפשוטים אוכלים לגמרי את כל הימים הגבוהים, 'ולא נודע כי באו אל קרבנה', הימים הגבוהים נבלעים לגמרי בהם ונשכחים לגמרי מהלב. וזהו עבודתינו, להתאמץ ולקחת את ההארה של ימי החנוכה לכל השנה כולה. כמו שהרבי הקדוש הדברי ישראל ממוד"ץ זצוק"ל מסביר את המשל שרש"י מביא בפרשת וישב (בראשית לו, א), 'משל למרגלית שנפלה בין החול, אדם ממשמש בחול וכוברו בכברה עד שמוצא את המרגלית, ומשמצאה הוא משליך את הצורות מידו ונוטל המרגלית'. אומר הדברי ישראל, שה'חול' רומז לימות ה'חול', כשיש מרגלית אחת בתוך ימות החול - ימי החנוכה המתורים במלאכה, יש לתפוס את זה בשתי ידיים, ולזרוק את כל האבנים, לזרוק את היצר הרע הנמשל לאבן. ככל שנבין יותר הפנימיות של ימי החנוכה, נוכל להמשיך בס"ד עם ההארה הזאת כל השנה.

אמרת פעם משל על זה, **למה הדבר דומה:**

בן אדם ניגש לחבירו ואמר לו, אני רוצה לבקש ממך טובה, שתיסע לאוסטרליה למשך שלשה שבועות, יש לי שם שליחות מסוימת שאני צריך שתעשה שם, כמובן שאני משלם לך טיסות, משלם לך מלונות, ומתן שכרה בצידה. האם אתה רוצה. החבר ענה בפה מלא, בוודאי אני רוצה, איזה תענוג, שלשה שבועות חופש עם טיסות בחינם ומלונות בחינם.

לפני שהוא טס, הביא לו חבירו 'חוט אדום' וקשר לו את זה בבגדיו, שזה יהיה לו סימן שיזכור את השליחות, ולא ישכח אפילו רגע אחד לממש את השליחות שהוא צריך לעשות שם. החבר תמה והתפלא, מה השאלה, בוודאי אקיים את השליחות במלואה. עובר שלשה שבועות, הוא חוזר לארץ ישראל ורץ לחבר שלו ואומר לו, אתה רואה את החוט האדום הזה, לא הורדתי את זה אפילו רגע אחת, כל הזמן זה היה איתי, שלשה שבועות רצופים, גם כשעמדי וגם כשישבת, לא הורדתי את החוט הזה אף פעם. יישר כח גדול - אומר לו חבירו, אך מה עם השליחות. אוי וויי, שכחתי לגמרי מזה, מאד מתנצל, זה יצא לי לגמרי מהראש. אם כן - שואל המשלח, מה עוזר לי כל החוט האדום הזה שהלכת עם זה כל הזמן.

ההמשל פשוט: אנשים מדליקים נרות חנוכה עם כל פרטיה ודקדוקיה, אך הם שוכחים לגמרי לקלוט את המסר והשליחות האלוהי שהקב"ה רוצה לומר להם בזה, יש פה שליחות, יש פה מסר שהקב"ה אומר לנו, שהוא יורד אלינו כביכול למטה מעשרה להיות קרוב אלינו בכל המצבים. עצם ההדלקה זה רק אמצעי, אבל יש הנשמה של המצוה שצריכים להבין מתוך המצוה, שהקב"ה נמצא איתנו בכל מצב, אפילו כשבן אדם הוא במצב הכי ירוד.

אומרים ב'יחי נועם', 'רק בעיניך תביט ושלמת רשעים תראה' (תהלים צא, ח). הרבי הקדוש הבית אברהם מסלונים זצוק"ל היה אומר כל שנה בימי החנוכה בהתלהבות נוראה, 'רק בעיניך תביט', רק שתסתכל על הנרות חנוכה, 'ושלמת', תוכל להגיע ל'שלימות', מכל בחינת ה'רשעים' שיש בך. יכולים להוציא כל פינת רשע מקרבו, רק על ידי עצם ההסתכלות בנרות חנוכה.

על פי זה אפשר לבאר הפסוק (תהלים לו, ו), 'כי רגע באפן', 'באפן' בגימטריא 'חנוכה', ב'רגע' אחד בחנוכה, כשאתה מסתכל על הנרות חנוכה, אתה יכול לזכות 'חיים ברצונו', לרצות לעשות רק רצון ה', ולצאת בשלימות מכל בחינת הרשע שהיה בך מקודם. כשנדע איזה כוחות גדולים היה לנו בחנוכה, בוודאי נרצה להמשיך את ההארה הגדולה הזאת. אין הכי נמי, הקב"ה הגביל את היום טוב בזמן, שמונה ימים לבד, אבל ההארה והמסר נוכל להמשיך לכל השנה, לדעת שהקב"ה איתנו בכל מצב ובכל זמן.

הרב קובלסקי: כאסמכתא אפשר אולי להביא את דברי הקדושת לוי (לשבועות), שמביא מהרמב"ן (האמונה והבטחון פרט יט) על הפסוק (שיר השירים ח, ד) 'אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ', שבכל פעם כשאדם מקבל התעוררות מדבר שבקדושה, יש לו לעשות כלי של מצוה, 'עד שתחפץ', יכניס את זה לתוך 'חפץ', כדי שההארה יהיה קביעה וקיימת לכל השנה.

בענין המשל שהראש ישיבה הזכיר מה'חוט האדום', יש סיפור דומה שסיפר מורי ורבי המגיד הנודע הגאון רבי מרדכי דרוק זצ"ל. היה אחד מגדולי המגידים בירושלים, קראו לו הגה"צ רבי בן ציון ידלר זצ"ל.

ראש הישיבה שליט"א: בוודאי, יש לו נכדים אצלינו.

הרב קובלסקי: הוא היה נותן שיעור כל שבת בצהריים, פעם נכנסו שני יהודים שהיו באזור, לשמוע את הדרשה, והם שמעו איך שרבי בן ציון אומר, שכל כך 'גַעְשֵׁמָאק' - מתוק ללמוד בשבת אחרי הצהריים, כמו אַ קאַלְטֶע גְלַאז סוֹדֶה נַאָךְ אַ הַיִּיסן טְשׁוּלֶנט - כוס סודה קר אחרי אכילת החמין הרוחני.

אחרי תקופה נפגשו שני היהודים שהיו אז באותה דרשה. אחד אמר לשני, "אתה יודע, אני מקפיד כל שבת לקיים דברי הדרשן, ושונה כוס סודה קר אחרי אכילת החמין". הוא שמר מאד על החוט האדום, אבל את כל המסר והשליחות הוא ספספס.

*

הרב קובלסקי: אני רוצה לשאול שאלה מאוד פרקטית, מתחילים עכשיו ימי השובבים הקדושים, והנה יש אנשים שימי השובבים פשוט מפחיד אותם, עצם המילה "שובבים" מפחיד אותם, ולכן הם אומרים, "זה לא קשור אליי, אני לא עוסק בזה". במקום להתקרב להקב"ה בימים נעלים אלו, הם הולכים כמה צעדים אחורה רחמנא ליצלן. איזו עצה הראש ישיבה יכול לתת, לאדם שברצון האמיתי הוא רוצה להתקרב להקב"ה, אך מה יעשה שעצם המושג של 'שובבים' מפחיד אותו.

ראש הישיבה שליט"א: דבר ראשון צריכים להמתיק להם את עצם המילה "שובבים". שמעתי פעם מאבי מורי ורבי בעל ה"תפארת מרדכי" זצוק"ל בשם צדיקים, ששובבים זה ראשי תיבות: ש'פֶע, ב'רְכָה, ו'הַצְלַחַה ב'כָּל מ'עֵשִׂי ל'דינו.

אך הגישה האמיתית שרואים בספרי חסידות הוא, שימי השובבים זה מתנה מאוד גדולה, הקב"ה נתן לנו עוד זמן ודרך באמצע השנה להתקרב אליו. זאת אומרת, זה בדיוק הפוך, זה לא כמו שהם חושבים, שזה דבר מפחיד חלילה, אדרבה ואדרבה, זה זמן שהקדוש ברוך הוא פותח לנו עוד פתח של תשובה, ויש לנו לתפוס את זה בשתי ידיים.

מכתב קודש שהתקבל מאת כ"ק מרן האדמו"ר שליט"א

הגאון רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

התודה והברכה על החברותא הנפלאה, ועל ה'מתיקות'. תזכה להגדיל תורה ולהאדירה.

*

לכבוד ידידי עוז הגאון מוה"ר אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

ראיתי את הגליון 'מתיקות הדף היומי', שאתם מוציאים מדי שבוע, וכשמו כן הוא, 'מתוק' מדבש.

ראיתי את הסיפור על אדמו"ר הקדוש מהר"א מטשערנאביל זי"ע, בענין האיש שאדמו"ר החזירו בתשובה בכח אמירתו פעם אחת בעת אכילתו 'לכבוד שבת קודש'.

חשבתי להסמין לזה את דברי המאור עינים בפרשת וירא שכתב בזה הלשון: 'הענין נפילת הצדיק למקום החשכות, כמשל מלך אדיר ששלח שולחו למרחוק לכבוד מדינה ההוא שיהא נקרא שם המלך עליה, גם כן להיקרא שם מלך. כך הענין בנפילת הצדיק, כשהצדיק נופל ובוודאי יאחז צדיק דרכו, ויתעורר מיד משם, וידבק את עצמו להש"ת, ואז כל הרשעים שמשוקעים במקום ההוא, גם כן יש להם עליה.

ודווקא אותן הרשעים שהם משורש נשמתו של אותו הצדיק, והצדיק כשמגביה את עצמו אווזו גם כן ברשעים השוכנים שם. ובמה יש לו בהם צד אחיזה, במצות שהם עושים, כי ריקנים שבך מלאים מצות כרמון (עירובין יט). אף שהמצות הם 'ריקנים' כמו שאמר הכתוב (שיר השירים ג, ג) 'כפחל הרמון רקתך', מכל מקום להיותם 'מצות', יש להצדיק צד אחיזה בהם. עכ"ל.

הש"ת יעזור שנוזכה להיות מקושרים לצדיקים ונזכה לחזור בתשובה שלימה, ונזכה לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.